

2021

GDPR & GEGEVENS- BESCHERMING VOOR VOETBALCLUBS

Basisprincipes in 10 vragen en antwoorden

Deze brochure behandelt de basisprincipes van de **GDPR** en **gegevensbescherming** in 10 nuttige vragen en antwoorden vanuit het perspectief van de voetbalclubs.

INHOUD VAN DE BROCHURE

BASISPRINCIPES IN 10 VRAGEN EN ANTWOORDEN

- 01 /** Waarover gaat het?
- 02 /** Welke persoonsgegevens kunnen voetbalclubs opvragen?
- 03 /** Wanneer en hoe vraag ik toestemming voor gegevensverwerking?
- 04 /** Wat met beeldmateriaal of social media?
- 05 /** Hoe persoonsgegevens beschermen?
- 06 /** Hoe lang kunnen gegevens bewaard worden?
- 07 /** Wat met verzoeken tot inzage en/of aanpassing van gegevens?
- 08 /** Dienen wij een privacy policy op te stellen of een verwerkingsregister aan te maken?
- 09 /** Onze gegevens zijn in verkeerde handen terecht gekomen of verloren gegaan. Wat nu?
- 10 /** Waar kunnen wij terecht voor meer info?

INLEIDING

De **Koninklijke Belgische Voetbalbond en haar vleugels "VOETBAL VLAANDEREN" en "ASSOCIATION DES CLUBS FRANCOPHONES DE FOOTBALL"** hebben als doel de organisatie, de verspreiding en promotie van het voetbal in al zijn vormen. Samen tellen deze organisaties meer dan 4000 voetbalclubs en meer dan 500 000 leden.

Dit betekent dat wij een grote verscheidenheid aan persoonlijke gegevens (persoonsgegevens) bezitten van onze aangeslotenen, en dit zowel van volwassenen als van kinderen.

Privacy is een grondrecht van personen. Gegevens van onze aangeslotenen (spelers, trainers, ouders, bestuursleden,...) vereisen dus voldoende bescherming.

In 2018 werd vanuit Europa verstrengde regelgeving uitgevaardigd. Deze regelgeving wordt algemeen in haar Engelse benaming "GDPR" aangeduid.

Vanuit de KBVB en de vleugels nemen wij alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de persoonlijke gegevens die wij bezitten zo goed mogelijk, en met inachtneming van de wettelijke vereisten, beschermd worden.

Dit neemt niet weg dat de GDPR ook van toepassing is op onze voetbalclubs. Hierdoor zijn de clubs zelf verantwoordelijk voor de juiste behandeling van de persoonsgegevens die zij verwerken en dienen ze de 'spelregels' te volgen.

Deze brochure probeert bondige antwoorden te bieden op de meest pertinente vragen en de clubs op weg te zetten naar een doordacht en afdoende gegevensbeheer.

1/ WAAROVER GAAT HET?

GDPR BIJ VOETBALCLUBS

Persoonsgegevens die onder de privacybescherming vallen, zijn zeer ruim en omvatten alle gegevens die toelaten personen direct of indirect te identificeren.

Het gaat onder meer over identiteitsgegevens, contactgegevens, foto's, videobeelden, sportieve prestaties en statistieken, disciplinaire sancties, sportongevallen, etc. IP-adressen en wachtwoorden zijn eveneens persoonsgegevens.

De gegevens van rechtspersonen (vzw's, bedrijven, overheden) vallen hier niet onder, maar deze van hun medewerkers of bestuurders dan weer wel.

De regelgeving is van toepassing van zodra persoonsgegevens op een gestructureerde manier verwerkt worden, zij het digitaal of in een "papieren database/bestand".

De regelgeving is op je voetbalclub van toepassing van zodra je persoonsgegevens al dan niet zelf opvraagt of op vraag van de KBVB, Voetbal Vlaanderen of ACFF (bv. bij aansluitingen), deze verzendt (bv. via E-Kickoff), publiceert (bv. op social media) of anders beheert of gebruikt (bv. mailings naar leden of sympathisanten).

2/ WELKE PERSOONSgegevens KUNNEN VOETBALCLUBS OPVRAGEN?

WAT MAG WEL?

Als basisregel geldt dat je die gegevens van personen kan vragen die je als voetbalclub nodig hebt om de goede werking te verzekeren.

Wat aangeslotenen zoals spelers, trainers en scheidsrechters betreft gaat het bijvoorbeeld over de naam, geboortedatum en -plaats, nationaliteit, adres, gender, telefoonnummer en e-mailadres. Hetzelfde geldt voor de gegevens van bestuursleden en van vrijwilligers.

Alle gegevens die je namens KBVB, Voetbal Vlaanderen of ACFF worden gevraagd via E-Kickoff voldoen aan de gestelde vereisten aangezien deze gegevens de uitvoering van het lidmaatschap betreffen en nodig zijn voor de organisatie van de competities. Uiteraard mag men deze gegevens enkel gebruiken in het kader van aansluitingen en de organisatie van wedstrijden, of wanneer het gebruik ervan binnen de algemene verwachtingen van een voetbalclub ligt (bv. ledenbeheer of organisatie van trainingen).

Indien men bijkomend gegevens wil opvragen en gebruiken (bv. gegevens ivm gezinssamenstelling, beroep ouders, school, foto's,...) dient steeds de vraag gesteld te worden: "welke gegevens hebben we precies nodig en waarom". Indien bepaalde gegevens geen meerwaarde hebben voor het beoogde doel, is het raadzaam deze niet op te vragen.

Hoe minder persoonsgegevens worden verwerkt, hoe beter de privacy wordt gegarandeerd!

WAT MAG NIET?

De volgende gegevens worden als zeer gevoelig beschouwd en mogen niet in het kader van de werking van een sportclub opgevraagd en verwerkt worden: gegevens inzake ras, etnische afkomst of godsdienst, vakbondslidmaatschap, genetische gegevens, politieke overtuiging, medische gegevens, strafrechtelijke gegevens (zie evenwel uitzonderingen).

Indien de club om welke reden dan ook toch gevoelige gegevens wenst te verwerken, zal dit enkel kunnen indien wordt voldaan aan strenge voorwaarden, zoals bijvoorbeeld na de uitdrukke-

lijke toestemming van de betrokkene, ter bescherming van een vitaal belang of voor medische diagnoses door of onder de verantwoordelijkheid van artsen of kinesisten.

In het kader van Covid-19 kunnen wettelijke of reglementaire bepalingen een uitzondering bieden op het verbod op verwerking van medische gegevens. Hierbij is het des te belangrijker dat deze gegevens worden beperkt tot het minimaal noodzakelijke (bv. vaccinatiebewijs of negatief testresultaat), niet worden gedeeld met onbevoegden, en veilig worden bewaard.

Bij een grootschalige verwerking van deze gevoelige gegevens is vooraf een specifieke impactanalyse met betrekking tot gegevensbescherming of zelfs afstemming met de Gegevensbeschermingsautoriteit verplicht (zie contactgegevens onder 10).

UITZONDERINGEN

In specifieke gevallen mogen gevoelige gegevens echter verzameld of gebruikt worden in uitvoering van het lidmaatschap, zoals bijvoorbeeld voor het aanvragen van medische afwijkingen, de aangifte van een sportongeval of voor het toepassen van stadionverboden en burgerrechtelijke uitsluitingen (Voetbalwet).

Voor clubmedewerkers die met kinderen in contact komen of instaan voor de veiligheid in een stadion (bv. stewards) mag een uittreksel uit het strafregister (model 2) gevraagd worden. Hiervoor adviseren wij dat clubs enkel kennis nemen van de inhoud van het uittreksel zonder nota te nemen of een vermelding terzake te bewaren.

Gezien de gevoeligheid moet ten allen tijde aandachtig worden omgegaan met gevoelige gegevens en mogen deze enkel verzameld worden door of gedeeld worden met personen die hiertoe specifiek gemachtigd zijn, zoals een arts, gerechtigde correspondent of veiligheidsverantwoordelijke.

Disciplinaire beslissingen (bv. rode kaarten of schorsingen) vallen niet onder de categorie strafrechtelijke gegevens en zijn dus niet onderhevig aan de strengere voorwaarden. Dit neemt niet weg dat deze persoonsgegevens een gevoelig karakter kunnen hebben en dat clubs hier zorgvuldig mee moeten omspringen

WAT MET GEGEVENS VAN KINDEREN?

Kinderen worden als een kwetsbare bevolkingsgroep beschouwd in de privacy-wetgeving. Op zich gelden evenwel de algemene regels en principes, doch is extra voorzichtigheid geboden.

Hou er rekening mee dat toestemming voor kinderen jonger dan 13 jaar door de wettelijke vertegenwoordiger is te geven, in het bijzonder voor het gebruik van foto's.

3/ WANNEER EN HOE VRAAG IK TOESTEMMING VOOR GEGEVENS- VERWERKING?

Het is duidelijk dat voetbalclubs persoonsgegevens kunnen verwerken om te voldoen aan wettelijke of reglementaire verplichtingen of in uitvoering van het lidmaatschap tussen de club en een speler. Hiervoor moeten clubs geen expliciete toestemming vragen aan de speler. Indien een club bijkomstige gegevens wil verwerken of reeds bekomen gegevens wil gebruiken voor andere doeleinden (bv. marketing mails, doorgifte van gegevens aan een sponsor, ...) is voorafgaande toestemming nodig.

Deze toestemming moet vrij zijn en bij voorkeur schriftelijk gegeven worden. Toestemming moet ook te allen tijde ingetrokken kunnen worden.

Bij twijfel is het steeds aangeraden de gegevens bij de directe betrokkenen (ingeval van minderjarigen bij één van de ouders) op te vragen en hun uitdrukkelijke toestemming te bekomen (bv. door middel van een handtekening of opt-in box) en te documenteren (bv. in een Excel lijst).

4/ WAT MET BEELDMATERIAAL OP SOCIAL MEDIA?

De GDPR is van toepassing op 'persoonsgegevens'. Dit is elke informatie op basis waarvan een natuurlijke persoon geïdentificeerd of identificeerbaar is. Foto's of ander beeldmateriaal waarop personen herkenbaar zijn, zijn dus eveneens persoonsgegevens. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden tussen gerichte en niet-gerichte beelden.

GERICHTE BEELDEN

Gerichte beelden zijn beelden waarbij één of meerdere personen gericht in beeld zijn genomen en duidelijk herkenbaar zijn (close-up, beeld dat gefocust op een bepaalde persoon, geposeerde foto's, een podium in een wedstrijd...). Om gerichte beelden te nemen en te gebruiken heb je steeds toestemming nodig. Deze toestemming kan schriftelijk, mondeling of stilzwijgend worden gegeven. Een stilzwijgende toestemming kan bijvoorbeeld worden afgeleid uit het feit dat iemand vrijwillig poseert voor een foto. Als een persoon expliciet of impliciet aangeeft niet te willen poseren betekent dit dus dat hij of zij geen toestemming verleent. Dit is meestal een kwestie van gezond verstand.

Het is belangrijk dat personen niet enkel toestemming verlenen voor het nemen van hun foto, maar ook voor het verdere gebruik van die foto. Wees dan ook transparant door in inschrijvingsformulieren en/of uitnodigingsmails te linken naar een privacyverklaring, waarin staat dat beeldmateriaal van deelnemers kan worden verwerkt en wees transparant over de doeleinden.

Deelnemers hebben steeds het recht om hun toestemming in te trekken voor het gebruik van gerichte beelden. Zo kan iemand bv. vragen om zijn of haar foto van sociale media of de website te verwijderen. Hier moet je gevolg aan geven. Zodra iemand zijn toestemming heeft ingetrokken zal je de foto ook op de locatie waar hij achterliggend bewaard wordt moeten verwijderen. Er is dan immers geen rechtsgrond meer om de foto te bewaren. Daarnaast moet je foto's verwijderen als je geen reden/doel meer hebt om ze te bewaren. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een activiteit reeds lang geleden heeft plaatsgevonden en het genomen beeldmateriaal wellicht nooit meer zal worden gepubliceerd.

NIET-GERICHTE BEELDEN

Het gaat voornamelijk om 'sfeerbeelden' waarbij niet duidelijk gefocust wordt op één of enkele personen, en om foto's op publieke plaatsen waarbij toevallige passanten in beeld worden gebracht. Voor zulke niet-gerichte beelden moet je geen toestemming vragen. Wel moet je nog steeds transparant zijn zoals bij gerichte beelden (bv. privacyverklaring op inschrijvingsformulier of posters op een evenement die aangeven dat er wordt gefilmd of gefotografeerd).

Ook in het geval van niet-gerichte beelden kan iemand vragen dat de foto waarop hij of zij herkenbaar is wordt verwijderd van bv. sociale media of de website. In theorie moet je aan de vraag tot wissing geen gevolg geven als je kan aantonen dat het gerechtvaardigd belang van de club (het weergeven van sfeerbeelden) zwaarder weegt dan het recht op privacy van de betrokkene. In de praktijk kan je dat in deze context echter moeilijk motiveren. We raden daarom aan om ook niet-gerichte beelden op verzoek van personen te verwijderen. Ook hier zal je de foto op de locatie waar hij achterliggend bewaard wordt moeten verwijderen aangezien er geen rechtsgrond meer is voor het bewaren van de foto.

Wat betreft beelden gemaakt tijdens trainingen of wedstrijden, is het principe van transparantie en stilzwijgende of mondelinge toestemming eveneens van toepassing, zowel door supporters als clubleden (bv. met smartphones, via Hudl of Sporttotal). Indien het om kinderen onder 13 jaar gaat, betreft het stilzwijgende of mondelinge toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger. Indien ouders aangeven dit niet te willen, betekent dat er geen toestemming wordt gegeven en er inderdaad geen beelden gemaakt mogen worden.

COACH

5/ HOE DE PERSOONSgegevens BESCHERMEN?

De KBVB, Voetbal Vlaanderen en ACFF nemen alle maatregelen om ervoor te zorgen dat verzendingen van persoonsgegevens via E-Kickoff en de wijze waarop persoonsgegevens bij KBVB, Voetbal Vlaanderen en ACFF worden bewaard, voldoen aan de nodige veiligheidsvoorwaarden. Ook de nieuwe RBFA app bevat de nodige beveiligingsmechanismen en nieuwe privacy functionaliteiten waardoor een gebruiker kan aangeven welke gegevens verzameld, verwerkt en gepubliceerd mogen worden.

De voetbalclub zal daarnaast zelf de privacy van de persoonsgegevens binnen de club moeten garanderen. Daarbij geldt dat hoe groter de organisatie, en hoe groter en gevoeliger het aantal persoonsgegevens die verwerkt worden, hoe strenger de beveiligingsvereisten dienen te worden ingevuld.

De volgende maatregelen gelden als absolute minimumvereisten, en dit zowel voor ontvangen persoonsgegevens als voor gegevens die door de club zelf worden gecreëerd (bv. contactgegevens, spelersstatistieken, vergoedingen, gegevens over gezin, ...):

HOE DE VERTROUWELIJKHEID BEWAREN?

- Verwerk steeds zo weinig mogelijk persoonsgegevens en houd ze ook niet langer bij dan noodzakelijk voor het doel waarvoor je ze verzamelt;
- Zorg ervoor dat gegevens ook binnen de werking van de sportclub alleen toegankelijk zijn voor die personen die ze nodig hebben: bv. trainer van U15 heeft alleen de identiteitsgegevens van zijn/haar spelers nodig en contactgegevens van diens ouders, niet die van de andere ploegen;
- Deel gegevens niet zomaar met derden, en al helemaal niet voor commerciële doeleinden (tenzij met uitdrukkelijk akkoord van de betrokkenen zelf);
- Spring bedachtzaam om met de publicatie van gegevens op sociale media. Als club kan men uiteraard wedstrijduitslagen, ploegsamenstelling en doelpuntenmakers vermelden met naam en toenaam maar de adresgegevens of telefoonnummers niet;
- Vermijd dat gegevens worden gekopieerd (bv. op onbeveiligde USB sticks, via e-mail,...).

HOE DE VEILIGHEID BEWAREN?

- Zorg ervoor dat alle documenten en gegevensbestanden bewaard worden in een ruimte die enkel toegankelijk is voor de bevoegde personen (afgesloten ruimte of kasten);
- Zorg ervoor dat de computers beschermd zijn met een antivirusprogramma dat regelmatig wordt bijgewerkt;
- Wees waakzaam voor online oplichting of verdachte e-mails met links of bijlagen die malware kunnen bevatten (phishing). Via dergelijke mails kunnen criminelen inbreken in systemen of persoonsgegevens lekken;
- Installeer geen illegale, verouderde of onbekende software op computers;
- Vermijd verbindingen met publieke en/of onbeveiligde (draadloze) netwerken;
- Deel login gegevens en wachtwoorden niet mee, en stuur deze ook niet per e-mail door. Zorg ervoor dat wachtwoorden voldoende lang en complex zijn (bijvoorbeeld door een combinatie van letters en andere tekens);
- Laat toestellen niet onbemand achter zonder schermvergrendeling;
- Verzeker dat harde schijven van informatiesystemen gewist (bij verkoop) en liefst vernietigd worden (bij recyclage).

6/ HOE LANG KUNNEN GEGEVENS BEWAARD WORDEN?

Persoonsgegevens kunnen in principe maar zolang bewaard worden als noodzakelijk is voor de werking van de organisatie of wettelijk verplicht is.

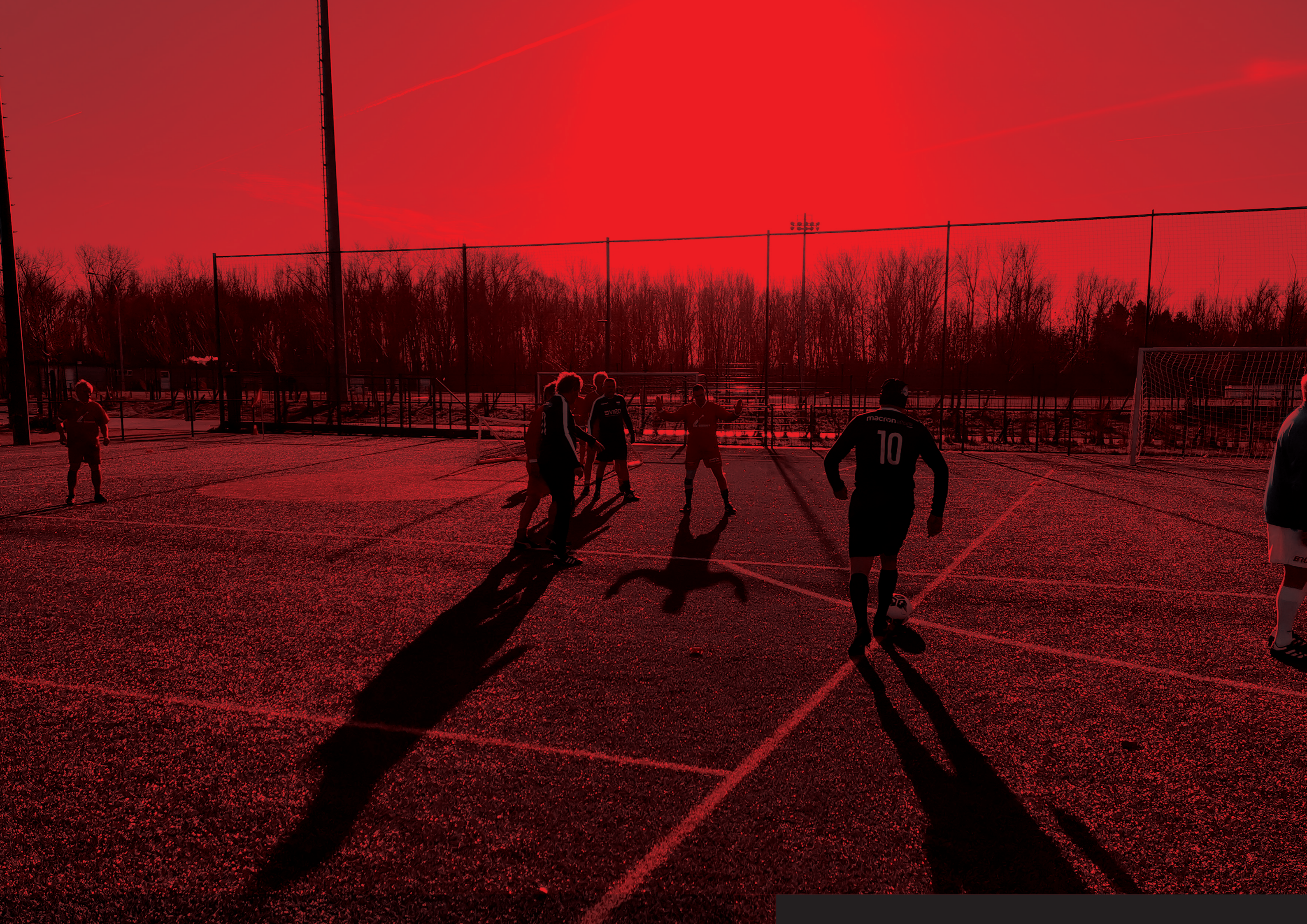
Na deze termijn moeten de gegevens op een veilige manier gewist of vernietigd worden, zowel elektronisch (inclusief back-ups) als op papier (met een versnipperaar). Persoonsgegevens mogen niet zomaar bij het oud papier gezet worden!

7/ WAT MET VERZOEKEN TOT INZAGE EN/OF AANPASSING VAN DE GEGEVENS?

Iedereen kan om inzage van zijn persoonsgegevens verzoeken. Aan een dergelijk verzoek moet men uiterlijk binnen één maand kosteloos gevolg geven. Uiteraard mag een club enkel de gegevens die op de verzoeker betrekking hebben, meedelen.

Indien een persoon aangeeft dat zijn gegevens foutief zijn, dienen deze onverwijld aangepast te worden. Let wel, wedstrijdgegevens kunnen niet op deze basis worden aangepast (bv. doelpunten, gele of rode kaarten, ...).

Personen kunnen ook steeds vragen om hun gegevens te verwijderen. Indien dit de goede werking van de organisatie niet aantast, of indien de verwerking enkel gebaseerd was op de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene, dien je ook hieraan gevolg te geven.

8/ DIENEN WIJ EEN PRIVACY POLICY OP TE STELLEN OF EEN REGISTER VAN VERWERKINGEN BIJ TE HOUDEN?

Voor gegevens die door de KBVB, Voetbal Vlaanderen of ACFF worden gevraagd en alleen aan deze federaties worden bezorgd in het kader van de bijlage bij het extranetcontract, geldt de Privacyverklaring van de KBVB, Voetbal Vlaanderen en ACFF (zie www.rbfa.be/privacy).

Indien je andere gegevens zou opvragen of verwerken, dien je de betrokkenen hiervan telkens op de hoogte te brengen en dien je informatie mee te delen over de bedoeling van de verwerking, met wie de gegevens zullen worden gedeeld, hoe lang deze worden bijgehouden, hoe inzage te bekomen edm. Het is in ieder geval aan te raden dit te documenteren en te publiceren op de website van de club. Een model van privacy policy kan je vinden op E-Kickoff.

Er is geen verplichting om een register bij te houden (dit geldt slechts voor organisaties die meer dan 250 werknemers tewerkstellen) maar het is wel raadzaam om kort te documenteren welke gegevens je club beheert, van wie, waarom, waar je deze gegevens hebt verkregen, en hoe je ervoor zorgt dat de vertrouwelijkheid en de veiligheid van deze gegevens gewaarborgd wordt. Deze oefening kan je best bij het begin van elk seizoen te herhalen.

9/ ONZE GEGEVENS ZIJN IN VERKEERDE HANDEN TERECHT GEKOMEN OF VERLOREN GEGAAN. WAT NU?

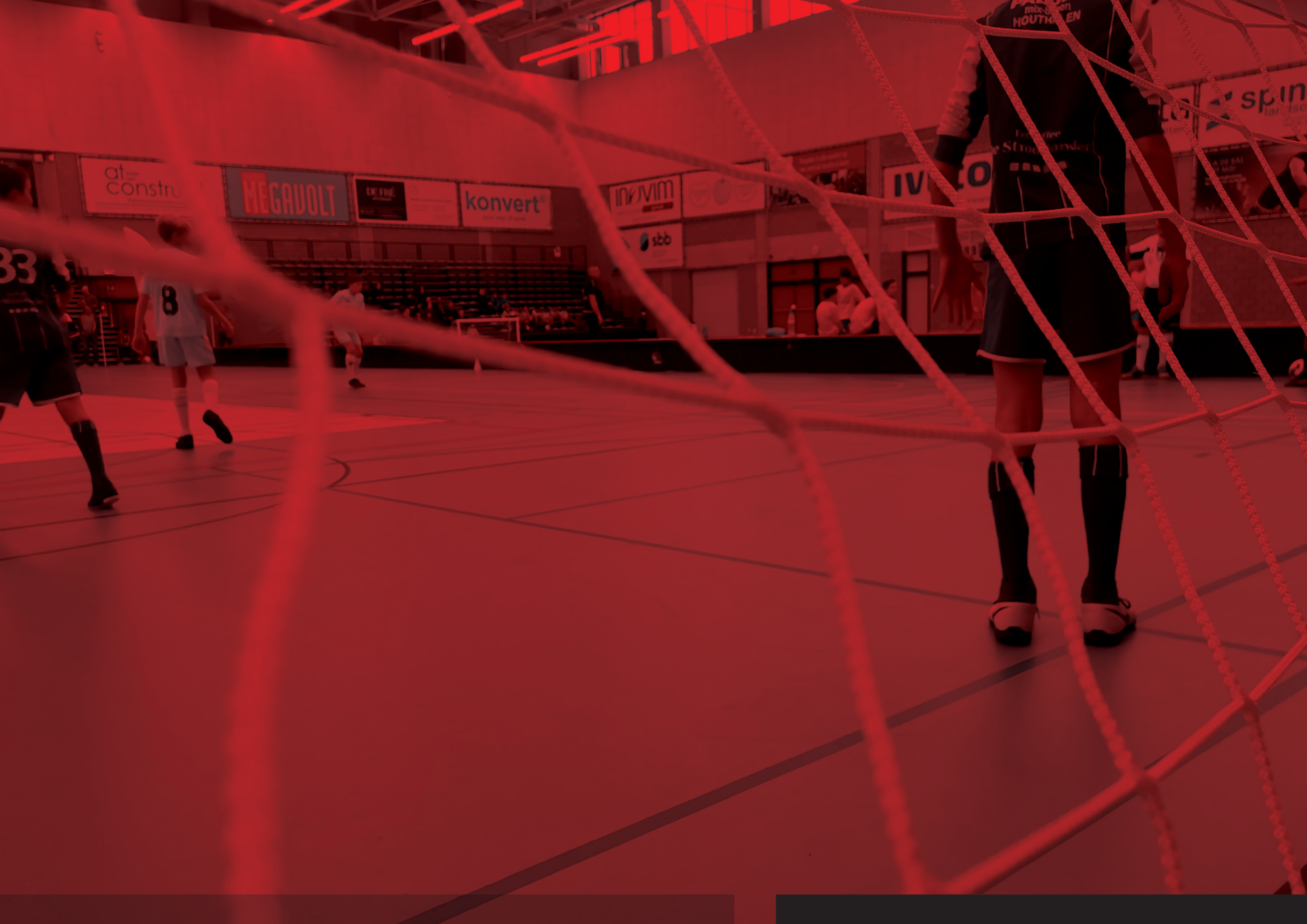
In dergelijke gevallen is er sprake van een "datalek". Dit is het geval van zodra er 'iets' misloopt met persoonsgegevens, zoals in volgende gevallen (niet-limitatief):

- E-Kickoff is gehackt of is toegankelijk gemaakt voor onbevoegden;
- Een laptop of USB-stick met een ledenregister is gestolen of verloren;
- Persoonsgegevens werden naar een verkeerde bestemming gestuurd;
- Een toestel is geïmpacteerd met malware waardoor persoonsgegevens gelekt zijn;
- Een mailing naar een grote groep ontvangers werd gestuurd met adressen in het CC-veld in plaats van het BCC-veld;
- ...

Voor elk datalek met E-Kickoff, moet men onmiddellijk contact opnemen met de KBVB. Voor elk ander datalek, moet men maatregelen nemen om het datalek te stoppen en alle schade voor de betrokkenen te vermijden of beperken.

In zeer ernstige gevallen, waarbij het datalek risico's voor de betrokkenen meebrengt (bv. verspreiding van spelerscontracten, salarissen van personeel,...) dienen zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als de betrokkenen zelf zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen de 72 uur op de hoogte te worden gebracht (contactgegevens zie 10).

In elk geval moet men een "datalek" steeds documenteren (wat, wanneer, welke gegevens, oorzaak, impact op wie, genomen maatregelen,...).

**ROYAL
BELGIAN
FA · 1895**

10/ WAAR KUNNEN WE TERECHT VOOR MEER INFORMATIE?

CONTACTINFORMATIE

Voor meer informatie check de website van Sport Vlaanderen of de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Bij specifieke vragen, gelieve onze juridische dienst te contacteren.

JURIDISCHE DIENST KBVB

Koninklijke Belgische Voetbalbond

Tav de juridische dienst

Houba de Strooperlaan 145

1020 Brussel

E privacy@rbfa.be

SPORT VLAANDEREN

www.sport.vlaanderen

GEGEVENSBECHERMINGS AUTORITEIT

Gegevensbeschermingsautoriteit

Drukpersstraat 35

1000 Brussel

T +32 (0)2 274 48 00

E contact@apd-gba.be

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be>

SLOTBEPALING

Deze brochure heeft een louter informatief karakter en wil de voetbalclubs bewust maken van het bestaan en de meest belangrijke principes van de privacywetgeving op datum van uitgifte. In geen enkel opzicht pretendeert deze brochure om volledig te zijn, noch kan deze brochure in de plaats komen van juridisch advies.

Niettegenstaande in deze brochure gepoogd wordt om de principes naar best vermogen af te stemmen op de realiteit binnen voetbalclubs, is het gelet op het aantal en de verscheidenheid van voetbalclubs onmogelijk om rekening te houden met de specifieke omstandigheden waarin elkeen opereert.

Zoals steeds zijn de voetbalclubs zelf gehouden tot naleving van alle wettelijke verplichtingen die op hen rusten. Deze brochure wijkt tenslotte op geen enkele manier af van de reglementen van de KBVB, Voetbal Vlaanderen of ACFF. In geval van tegenstrijdigheid hebben de reglementen steeds voorrang.

KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND

Houba De Strooperlaan 145
1020 Brussel
www.rbfa.be
Voetbal Vlaanderen
Houba De Strooperlaan 145
1020 Brussel
<http://www.voetbalvlaanderen.be/>

Er bestaat ook een Franstalige versie van deze brochure.
Il existe aussi une version française de cette brochure.

U kunt deze brochure ook raadplegen of downloaden op de website van de KBVB en via E-Kickoff.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Pegie Leys - Cedric Brosens
Houba De Strooperlaan 145
1020 Brussel

© KBVB 2021

